

A RETROSCENA vezércikkben számol be egy Palermóban tartott előadásról. Az előadás „témája”, — írja ez a folyóirat, — „fontos és aktuális: A fasiszta szellemű Kelet és Nyugat. Izgalmas és kényes téma ez manapság. Németország, a legyőzött nemzet Kelet felé néz; a francia reakció a nyugati európai civilizációt akarja megmenteni; a bolsevik Oroszország pedig minden nyugatosító politikát szétrombol; Amerika standardizált élete megsemmisíti a családot és a költészetet. Ime ezek jelzik az emberiség kétségbeejtő helyzetét... Csak a fasiszta Olaszországnak vannak pontos céljai. Róma visszanyeri univerzális funkcióját: összeköti Keletet a Nyugattal...”

Az IL CANTIERE aktuális napi kérdésekkel foglalkozik s mi lehet aktuálisabb a fasiszta Olaszországban, mint a parlamentarizmus és a népképviselési kérdés. A régen hangoztatott fasiszta jelszó értelmében, hogy a parlamentarizmust, mint a liberális állam egyik csökevényét a fasizmus megszünteti, cselekedni is kellett volna, de mert ezt a fasiszta rezsim elmulasztotta, ill. nem tehetette meg, mert ez a fasizmussal összeegyeztethetetlen, ezért most ezt mondják: „Az új olasz parlament különösen érdekes. Nem lehet eléggé kihangsúlyozni, hogy ez az utolsó ülészak, amely még a parlamentarizmus jegyét magán viseli... Utána valami más, egy egészen különböző és abszolút új jön: az új olasz alkotmány jellegzetessége...”

A legújabb olasz folyóirat, a LO SCHEMA vezércikke Mussolini és a forradalom címen ilyeneket ír: „Mussolinét tanulmányozni annyit tesz, mint megérteni, szeretni őt, mert aki őt szereti az követi is őt.” (Az „őt” az olasz szövegben mindenütt feltűnő nagy betűtípussal van nyomva.) „Egy gondolkodó tanulmányozásánál, a gondolkodót bele kell illeszteni történelmi és kulturális környezetébe... Így kell eljárni Mussolini tanulmányozásánál is. Viszont szem előtt kell tartani, hogy Mussolini nem egyszerű „gondolkodó”, nem csupán „kultürember”, hanem a népé... és ezt napról-napra jobban elismerik.” Ezután Sorelt idézi a cikk: „A mi Mussolinink nem a szocialista normális típusa. Higyjétek el nekem: egy nap egy szent ezred élén látjátok majd, amint a karddal és az olasz dobogóval tisztelg. A 15. század olaszának típusa ő: condottiero”. A történelem igazolta Sorelt, Mussolini, a vezér. S mi még azt is mondjuk: Mussolininek mindig igaza van és hozzáteszük: mert az igazsággal együtt jelentkezik Mussolini is. Mi Mussoliniben azt a valamit, vagy valakit látjuk, mely felülmúlja az ő fizikai és szpirituális megjelenését: látjuk történelmi alakját is, azt amit rendszerint zseninek nevezünk. De ő nem azokból a zsenikből való, melyekkel tele van a teuton pszichopatológia... Ő a tökéletes szociális ember zsenije...”

(Budapest)

(n. l.)

NÉMET EMIGRÁCIÓ

A legszentebb javakért — a német emigráció ellen! „Fehér fajok védjétek meg legszentebb javaitokat az emigrált írakkal szemben!": A NEUE DEUTSCHE BLÄTTER ilyen címmel adja közre a német kulturbarizmus legújabb dokumentumát, a német nemzeti írószövetség körlevelét a világ összes íróihoz, melyet Hanns Johst és Gottfried Benn jegyeznek. Elég, ha a következőt idézzük belőle: „Aki ma a haza kulturális értéke ellen foglal állást, az elárulja, hogy idegen számára az ébredő európai új formaakat, az elárulja, hogy nincs történelmi érzéke és így mint a népek közt lézengő kalandor lelepleződik... A német írószövetség azzal a kérelemmel fordul a többi né-

pek íróihoz, hogy mától fogva ne higgyenek egy haldoklásra ítélt emigránsirodalom gyűlöletkitöréseinek, mert a német történet hangja mi vagyunk. Mi vagyunk az örökösök és tradíciója annak a birodalomnak, mely ezer év folyamán harcban segített megalkotni, megteremteni Európa fogalmát. Csak mi egyedül lehetünk, csak mi egyedül vagyunk a német nép írói és ép' azért felkérjük a többi országok íróit, hajlandók-e velünk együtt megalkotni a nacionalista írók nemzetközi Unióját? Ha igen, akkor közösen kell mindent elkövetnünk, hogy belső és külső bomlástól veszélyeztetett hazáinkat egy új emberi közösség alapján felépítsük."

A német nép hangja — az emigráció hangja. Heinrich Mann kissé más véleményen van: „Az emigráció az elnémított német nép hangja. Legalább is kéne, hogy a világ ezt így lássa. Az emigrációnak be kell bizonyítani, hogy Németország legnagyobb fiaival vele vannak és ez azt jelenti egyúttal, hogy ők jelentik a legjobb Németországot. A legrosszabb, az ép' most van uralmon. Sajnos ez az uralom a civilizáció számára életveszélyt jelent, mert a mai világban ép' a legbornirtabb hatalom talál a legkevesebb ellenállásra. És ha csak félelemről lenne szó, de ez a mai civilizáció leggyengébb óráiban titkon ezekhez a vad legényekhez húz... Pedig az emigráció a többiekét nemcsak Németországról világosíthatná fel, lennének mondanivalói az általános bűnökről is.“ (DIE WAHRHEIT)

A második emigráció. H. Mann legújabb könyvét, (Der Sinn dieser Emigration. Streitschriften des Europäischen Merkur, Paris) a NEUE WELTBÜHNE-ben Werner Türk így kritizálja: „H. Mann tudja, hogy az antifasiszta emigráció osztályjellegét és politikáját tekintve különböző táborokban van. Ő ép' azért ezek egyesítését célozza. De a cél, ahogyan ezért küzd, minden szocialistánál, kit a weimari republika az összes illúziókból kigyógyított, ellenzésre fog találni. Ezek az emberek nem akarják, hogy a történelem újra ismétlődessen. Ők lelkesedésük erejét többé nem fogják történelmi felemásokoknak kiköcsözőzni. Ők tudják, hogy a jövő szociális Németországa, csak akkor fog megállhatni, ha a Németországban rabszolgaságba taszított tömegek felszabadulásuk napján, azokat a talmi pilléreket sem fogják kimélni, melyeket eddig mint tabukat beszéltek be nekik.“

Vándorló tudósok. Lord Rutherford of Nelson, az emigráns tudósok segélyezésére alakult „Academic Assistance Council“ munkáját ismerteti a DAS NEUE TAGEBUCH-ban: „A világháború utáni politikai forradalmak a tudósok, egyetemi tanárok egész seregét juttatták vándorbotra. Számuk a múltévi németországi események következtében katasztrófálisan megsaporodott. Állásukból kikergették őket, mert pacifisták voltak, vagy pedig mert tudós életükhöz hiányzott a legfontosabb előfeltétel, az „árja“ nagymama. A középkorban az ilyen vándortudósok szolgálataikat az egész emberiség javára gyümölcsöztethették. Ami azonban lehetséges volt a középkorban, az lehetetlen ma. Németország 1202 egyetemi tanárt és docenst juttatott vándorbotra. Eddig ezek közül csak 389 talált elhelyezkedést, magában Angliában 178.“ (F.)

A KORUNK HIREI

Julius—augusztusi nyári kettősszámunk, mint minden évben, úgy az idén is július hó első felében jelenik meg.